

z meritórnych dôvodov preto, že šlo o odpredaj lesa malej nesebestačnej výmery, nezaručujúcej riadne lesné hospodárenie, najmä že sa odpredávaly okrajové čiastky lesa, čo by odporovalo zásadám, uvedeným v § 10. prídellového zákona, ďalej preto, že Štátny pozemkový úrad zamýšľal túto lesnú pôdu vo väčších komplexoch prideliť do vlastníctva obciam, ktoré majú podľa citovaného zákona prednosť.

Pri spornom úkone podľa daného stavu šlo len o smluvu predbežnú, nastúpenie jej účinnosti bolo zmarené vyššie označeným konečným rozhodnutím Štátneho pozemkového úradu a nastala podmienka, určená pre povinnosť vrátenia obdržaného závdavku, tvoriaceho podľa bodu 4. dohodnutia vopred zaplatenú čiastku kúpnej ceny, bez ohľadu na to, že sa strana odpredávajúca snažila podaním sťažnosti na Najvyšší správny súd po prípade vynútiť na Štátnom pozemkovom úrade pozdejšie priaznivé, nové riešenie veci.

Nerozhoduje okolnosť, že si strana žalovaná už za pokročilého stavu odvolacieho pokračovania vymohla výmer zo dňa 10. novembra 1933 č. j. 135889/33-II/3. D., ktorým Štátny pozemkový úrad sám zrušil svoj predošlý výmer č. j. 18479/29-II/3. a prejavil, že »rozhodne o veci později na základe nového šetrenia«.

Nehľadiac na to, že týmto novým výmerom nebolo ešte zaručené nové priaznivé rozhodnutie Štátneho pozemkového úradu, je zrejmé z obsahu pripojených spisov už uvedeného úradu, že tak odpredávateľka ako aj Štátny pozemkový úrad osud spornej predbežnej smluvy mienili závislým urobiť od obsahu *d o h o d y*, ktorá mala byť uzavrená medzi Štátnym pozemkovým úradom a vlastníkom veľkostatku o všetkých otázkach pozemkovej reformy na celom veľkostatku. Takouto dohodou by však v dôsledku uvoľnenia majetku zo záboru aj v pomere žalovanej strany k žalobníkom bol utvorený nový právny stav a bolo by znemožnené, aby Štátny pozemkový úrad pri konečnom schválení zamýšľanej kúpopredajnej smluvy čo do výšky ujednanej kúpnej ceny mohol si všímať prípadného znehodnotenia predaného lesa.

Možnosť poslednejšej dohody a doba jej uskutočnenia však aj ináč prirodzene bola závislá od celého komplexu okolností, nesúvisiacich priamo so sporným úkonom. Treba prisvedčiť dovolacím vývodom žalobníkov, že i keď vymoženie zásadného súhlasu Štátneho pozemkového úradu istý čas potrebuje, preca v nedostatku smluvného prejavu žalobníkov rozumne ani nemožno predpokladať, že by títo bez každej hospodárskej výhody na potrebnú dobu takéhoto vyjednávania a na celý rad rokov chceli ponechať žalovanej bezúročné užívanie značnej čiastky kúpnej ceny.

Bolo preto treba dovolacej žiadosti vyhovieť a pri zmene rozsudku odvolacieho súdu obnoviť žalobe vyhovujúci rozsudok súdu prvej stolice.

Čís. 14714.

I. Rozhodnutie v zmenkovom spore, v ktorom boli súdnym úradníkom vyhotovené protestné listiny uznané za neplatné preto, že v nich nebola označená osoba protestáta, neprejudikuje rozhodnutiu o tom,

či vyhotovenie takých protestných listín stalo sa s porušením úradnej povinnosti toho, kto protest vykonal.

II. Keď je na zmenke trasát uvedený len menom a nie bydliskom a nasleduje potom doložka »splatné u G. banky, úč. spol. v Gě«, protestujúci právom sa môže domnievať, že má protest vykonať proti nevlastnému domiliciátovi zmenky, pre ktorého má protest urobiť, že ide o t. zv. deklaračný protest, kde protestant a protestát sú identickí, a že stačí, keď v proteste uvedie len firmu G. banka, úč. spol. v G.*)

(Rozh. zo 16. XI. 1935, Co IV 4/35.)

G. banka podala u okresného súdu v G. zmenkovú žalobu proti Henrichovi H., Fane H, Jánovi S. a Jánovi M. Proti zmenkovému platebnému príkazu podali Ján S. a Ján M. námietky. Žaloba voči Jánovi S. a Jánovi M. bola zamietnutá z dôvodu, že v zmenkovom proteste »neprítomnosti« nebola označená osoba, proti ktorej bol protest napísaný, že preto protestná listina nebola vhodná k zachovaniu regresných zmenkových práv voči zmenkovým dlžníkom, podavším námietky. Protest spísal zomrelý súdny kanc. asistent okresného súdu v G. Žalujúca strana (konkurzná podstata B-banky) tvrdila, že nesprávnym spísaním protestu utrpela banka škodu, lebo zamietnutím zmenkovej žaloby pre nesprávny protest voči Jánovi S. a Jánovi M. stratila nárok voči týmto dlžníkom, bola nútená zaplatiť útraty svojmu právnomu zástupcovi a právnomu zástupcovi odporcov a zmenková pohľadávka je proti Henrichovi a Fane H. (t. j. proti tým zmenkovým dlžníkom, voči ktorým stal sa zmenkový platebný príkaz pravoplatným), nedobytná. Túto škodu zaviniť vrah s. k. asistent S. porušením svojej úradnej povinnosti pri výkone svojho povolania tým, že spomenutý protest nesprávne vyhotovil.

Žalujúca strana domáhala sa syndikátnou žalobou proti čl. štátu náhrady tejto škody.

Súd prvej stolice žalobu zamietol a Najvyšší súd jeho rozsudok potvrdil. Dôvody:

Rozhodujúcou otázkou v syndikátnou spore je, či sudcovsky alebo súdny úradník porušil svoju úradnú povinnosť pri výkone svojej úradnej činnosti a či tak bola strane spôsobená právna ujma a tým aj škoda, proti ktorej neposkytujú opravné prostriedky súdneho pokračovania pomoci.

Je tedy predovšetkým rozhodujúce, či v konkrétnom prípade súdny úradník porušil svoju úradnú povinnosť, keď vyhotovil protestnú listinu, ktorá v základnom spore bola uznaná za neplatnú preto, že v nej nebola označená osoba protestáta.

Rozhodnutím v predošlom spore nebolo však nijako prejudikované tomu, či sa vyhotovenie takej protestnej listiny stalo s porušením úradnej povinnosti toho, kto protest vykonal.

Taktiež skutočnosť, že Československý štát zúčastnil sa predošlého sporu ako vedľajší zasahovateľ na obrane G. banky úč. spol. v G., nezakladá ručebnú povinnosť v smysle syndikátneho zákona preto, že obrana,

*) Srovnaj: Sb. n. s. 9312.

ktorú predniesol v záujme procesnej strany v predešlom spore, nebola úspešná.

Prisvedčiť treba však stanovisku odvolania, že súd v syndikátnom spore nemôže ani v dôvodoch svojho rozhodnutia vyhlásiť za platný taký protest, o ktorom bolo pravoplatne rozhodnuté v predošlom spore, že je neplatný.

Ide tedy len o posúdenie toho, či protestujúci úradník mohol podľa skutočnosti, aké boli v čase, keď protest vykonal, odôvodnene mať za to, že protestná listina, ako ju vyhotovil, bude dostatočná, aby splnila svoj účel.

V tomto ohľade správne poukázal súd I. stolice, že podľa znenia § 95 zmenk. zákona, so zreteľom na dôvodovú zprávu k tomuto ustanoveniu, nie sú náležitosti protestu tam uvedené v tej miere obligatórne, že by vynechanie alebo vadné uvedenie jednej z náležitostí málo za následok absolútnu neplatnosť protestu. Treba preto v každom jednotlivom prípade skúmať, či konkrétny nedostatok je tak podstatný, že privodí neplatnosť protestu — vzhľadom na jeho účel a povahu —, ktorý je skutočne len dokazujúcou listinou o tom, že boli prevedené úkony, ktoré zákon predpisuje k zachovaniu určitého zmenkového práva, a o tom, aký bol výsledok týchto úkonov.

Zmenkový protest, pripojený k spisom okresného súdu v G., osvedčuje, že protestujúci úradník dostal od G. banky úč. spol. v G. ako majiteľky zmenku tým cieľom, aby ju osobne k plateniu predložil, že sa dostavil do obchodnej miestnosti spomenutej banky ako na miesto platenia v zmenkách udané, ktorú našiel zatvorenú a tak zmenku k plateniu predložiť nemohol. Konečne doložil v listine »preto som o tom vydal tento zmenkový protest«.

Podľa obsahu zmenky v proteste opísanej trasát bol uvedený len menom a nie bydliskom a nasleduje potom doložka »splatné u G. banky úč. spol. v G.«.

Podľa toho mohol protestujúci odôvodnene predkladať, že má protest vykonať proti nevlastnému domiciliátovi zmenky, pre ktorého mal protest učiniť, že tedy ide o tak zv. deklaračný protest, kde osoba protestanta a protestáta sú identické a že tedy stačí, keď bola v proteste uvedená len firma G. banky úč. spol. v G.

Údaj »splatné u G. banky úč. spol. v G.« mohol protestujúci úradník právom považovať ako údaj platebne; v dôsledku nedostatku údaju bydliska u mena trasáta nejde tu o vlastný domicil. Avšak keďže údaj platebne javí sa v danom prípade ako údaj o s o b y (a nielen údaj miestnosti), bolo treba protestovať zmenku proti tejto osobe ako nevlastnému domiciliátovi (srovnej Sb. n. s. 9312).

Keď úradník vykonavší protest neuvidol v ňom, proti komu protest vykonáva, môže tento nedostatok byť ospravedlnený poukazom na celý obsah protestu, z ktorého plynie, že protestant, tam riadne označený, je totožný s prôtestátom.

Podľa vyloženého stavu veci ide preto v súdenom prípade o úradný úkon, ktorého vykonanie, čo do jeho platnosti, môže byť ospravedlnené prevládajúcim stanoviskom vedy i súdnej praxi.

Takto však nemožno pričítať súdnemu úradníkovi, ktorý takýto úkon vykonal, porušenie úradnej povinnosti ani vtedy, keď už bolo právoplatne rozhodnuté, že jeho úkon je neplatný, a strana, pre ktorú bol úkon vykonaný, bola v dôsledku toho poškodená na svojich právach a tak i hmotnú škodu utrpela.

Čís. 14732.

Vyrovnačí dlžník môže sa zaviazat' platiť na vyrovnanie pohľadávok svojích veriteľov už pred pravoplatnosťou súdneho potvrdenia vyrovnania. Keď takéto splátky nesplní včas, nastávajú účinky § 67 vyr. por.

(Rozh. z 26. XI. 1935, Rv IV 638/34.)

Proti žalobe, ktorou sa veriteľ domáhal, aby vyrovnavšia dlžníčka bola odsúdená na zaplatenie celej pohľadávky, ktorá v smysle § 67 vyr. por. pre nesplnenie vyrovnania ožila v pôvodnej výške a sročnosti, bránila sa žalovaná firma tým, že žalobník požadoval zaplatenie vyrovnacej kvóty v dobe, keď vyrovnanie nebolo ešte pravoplatné.

O b a n i ž š i e s ú d y žalobu zamietly.

N a j v y š š í s ú d rozsudok odvolacieho súdu rozviazal a uložil mu ďalšie pojednávanie a nové rozhodnutie. D ô v o d y:

Podľa nenapadnutého zistenia nižších súdov bolo vyrovnanie — ktorým sa žalovaná firma zaviazala zaplatiť svojim veriteľom 45%-nú kvótu v 18. rovnakých mesačných splátkach, počínajúc dňom 10. septembra 1933 pod stratou lehôt a pod následkom oživenia pôvodných pohľadávok — potvrdené usnesením krajského súdu v K. zo dňa 8. augusta 1933. Pravoplatným stalo sa toto potvrdzujúce usnesenie (v dôsledku spätvzatia rekurzu firmy »Gustáv O. a spol.«.) dňa 11. októbra 1933. Dopisom zo dňa 27. septembra 1933 vyzval žalobník žalovanú podľa § 67 vyr. por., aby splátku sročnú dňa 10. septembra 1933 zaplatila. Žalovaná tak neurobila.

Najvyšší súd vyriekol a odôvodnil v rozhodnutí čís. 6375 Sb. rozh. Najv. súdu, že nič neprekáča tomu, aby sa dlžník nezaviazal platiť na vyrovnanie pohľadávky už pred pravoplatnosťou súdneho potvrdenia vyrovnania. Jestli také splátky nesplní v čas, nastávajú účinky § 67 vyr. por. Odvolací súd sa nezaoberal číselnosťou žalobného nároku a skutkový stav v tomto smere nezistil. Bolo preto treba pokračovať podľa ustanovenia § 543 odst. 2 Osp.

Čís. 14735.

Kúpopredajná smluva, ktorej predmetom je roľnícky nediel, je platná len po schválení štátneho pozemkového úradu a bez tohoto ani vedľajšia úmluva, ktorá materiálne súvisí s týmto úkonom (prevzatie